

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор
Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»
Артем ПАВЛИЧЕНКО

03 26 р.

ВИСНОВОК

Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» щодо дисертації Борисенка Владислава Юрійовича на тему: «Забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (протокол № 8 від 30.06.2022 р.).

ВИТЯГ

з протоколу № 13 засідання кафедри
державного управління і місцевого самоврядування
Навчально-наукового інституту державного управління
від «23» березня 2026 року

Порядок денний:

Обговорення результатів дисертаційного дослідження здобувача кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка» Борисенка Владислава Юрійовича на тему: «Забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні», поданого на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» щодо її рекомендації для попереднього розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Присутні:

д.держ.упр., проф. Липовська Н.А. – голова семінару, гарант ОНП;
д.держ.упр., проф. Чикаренко І.А. зав. каф.; д.і.н., проф. Бородин Є.І.;
д.держ.упр., проф. Баштанник В.В.; д.держ.упр., проф. Квітка С.А.; д.держ.упр.,
проф. Маматова Т.В. – науковий керівник,; д.держ.упр., проф. Хожило І.І.;
д.держ.упр., проф. Тарасенко Т.М.; д.держ.упр., проф., Сорокіна Н.Г.;
д.держ.упр., д.держ.упр., доц. Кравцов О.В.; к.держ.упр., доц. Матвеева О.Ю.,
PhD з галузі знань публічне управління та адміністрування Сахарова К.О.

Присутні на засіданні 12 осіб, зокрема 10 докторів наук, із них за профілем поданої на розгляд дисертації – 9, та 2 кандидати наук/PhD, із них за профілем поданої на розгляд дисертації – 2.

СЛУХАЛИ:

1. Повідомлення голови семінару – Липовської Н.А., професора кафедри державного управління і місцевого самоврядування, за матеріалами дисертаційної роботи Борисенка В. Ю. на тему: «Забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (протокол № 8 від 30.06.2022 р.).

Науковий керівник теми – д.держ.упр., проф. Маматова Т.В.

2. Доповідь здобувача ступеня доктора філософії Борисенка В. Ю. на тему: «Забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Під час доповіді здобувачем Борисенком В. Ю. було розкрито актуальність обраної теми, об'єкт, предмет, мету, завдання, наукову новизну та методи дослідження, основні наукові положення та висновки, що виносяться на захист, підкреслено науково-практичну значущість роботи, а також надано інформацію про впровадження результатів дослідження.

3. Запитання до здобувача. Запитання по матеріалам дисертації ставили: д.держ.упр., проф. Чикаренко І.А.; д.держ.упр., проф. Хожило І.І.; д.держ.упр., проф. Липовська Н.А.; д.і.н., проф. Бородін Є.І.; д.держ.упр., проф. Квітка С.А.; д.держ.упр., проф. Сорокіна Н.Г.; д.держ.упр., доц. Кравцов О.В., к.держ.упр., доц. Матвеєва О.Ю. Запитання торкалися актуальності та проблеми дослідження, ступеню обґрунтованості пропонуваного комплексу концептуальних положень щодо забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні, а також розроблення методико-технологічного забезпечення відповідних процесів та їх безупинного вдосконалення, елементів наукової новизни та практичного значення результатів дослідження.

4. Виступи та обговорення щодо дисертаційної роботи. В обговоренні дисертації взяли участь: д.держ.упр., професор Маматова Т.В. – науковий керівник; д.і.н., професор Бородін Є.І.; д.держ.упр., професор Баштанник В.В.; д.держ.упр., професор Хожило І.І.; д.держ.упр., професор Квітка С.А.; д.держ.упр. Чикаренко І.А., д.держ.упр., професор Липовська Н.А. – головуєча на засіданні.

Науковий керівник здобувача – Маматова Т.В. – представила автора дисертації та зазначила, що висновок про роботу над дисертацією та виконання індивідуального навчального плану Борисенка В. Ю., який здобуває науковий

ступінь доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», є позитивним. Здобувач Борисенко В. Ю. виконав усі вимоги індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану, а представлене ним дослідження відповідає усім формальним вимогам щодо підготовки дисертації. Також Маматова Т.В. зазначила, що у роботі відсутні дані, що можуть бути використані агресором для планування військових операцій та диверсій проти України. Уся інформація, яку автор використав у роботі, є у відкритому доступі.

Дисертація відповідає вимогам законодавства про авторське право і суміжні права – у роботі знайшли використання лише ті ідеї та положення, які були сформовані та отримані автором особисто. Щодо наукових публікацій, опублікованих здобувачем у співавторстві, у роботі чітко зазначено авторський внесок та зміст розробки. При аналізі тексту дисертації та використаних джерел ознак порушення академічної доброчесності не виявлено. Дисертаційна робота не містить запозичених ідей інших авторів, у разі їх використання в роботі присутні коректні посилання на джерела їх публікацій.

Після розкриття здобувачем основних положень його дисертації науковці відзначили, що робота дійсно актуальна, виконана на належному науковому рівні, і є самостійним завершеним дослідженням, що містить нові науково обґрунтовані результати, які вирішують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», а саме – наукове обґрунтування комплексу концептуальних положень щодо забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні, а також розроблення методико-технологічного забезпечення відповідних процесів та їх безупинного вдосконалення. Члени семінару зазначили, що отримані Борисенком В. Ю. наукові результати повною мірою опубліковані та пройшли апробацію на науково-комунікативних заходах, а також відзначили, що основні концептуальні та практичні положення доведені до рівня прикладних моделей, механізмів публічного управління та практичних рекомендацій, які можуть бути використані в процесі реалізації політик, стратегій, програм і проектів задля підвищення спроможність територіальної громади протистояти зовнішнім загрозам, зберігаючи власну «ідентичність» та систему цінностей, відновлюватися після шоків, безупинно реалізовувати процеси надання базових публічних послуг, сприяти реалізації стратегічних пріоритетів сталого розвитку відповідної території.

Під час виступів науковці висловили єдину думку, що дослідження Борисенка В. Ю. на тему: «Забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні», подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», відповідає усім вимогам до підготовки дисертації та може бути рекомендованим до подальшого проходження та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді до завершення терміну навчання в аспірантурі.

УХВАЛИЛИ:

1. Визначити, що за ступенем готовності дисертаційну роботу Борисенка Владислава Юрійовича на тему: «Забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні» можна вважати завершеною науково-дослідною роботою.

2. Ураховуючи офіційну заяву Борисенка В. Ю. з проханням провести попередню експертизу дисертації та видати висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, призначити рецензентами по його дисертаційному дослідженню д.держ.упр., проф. Баштанник О.В. та д.держ.упр, доц. Кравцова О. В., які працюють у даному науковому напрямі та мають відповідні публікації за темою представленого дослідження.

3. Рецензентам до 27.03.2026 підготувати висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Борисенка В. Ю. на тему: «Забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

1. Актуальність теми дослідження

Безсумнівним результатом реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади в Україні є те, що роль територіальних громад у забезпеченні сталого розвитку відповідної території стає ключовою. Із початком широкомасштабної агресії РФ у лютому 2022 року ця роль набула додаткової ваги – життєдіяльність країни у великій мірі підтримується завдяки зусиллям органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань та самоорганізованості територіальних громад, які взяли на себе, насамперед, значну частку гуманітарних завдань, реалізують заходи з підтримки Збройних сил України, територіальної оборони, забезпечують протидію численним ризикам і загрозам безпеці й життю людей та сприяють збереженню цілісності й відновленню місцевої інфраструктури.

В Україні в умовах реагування на численні гібридні загрози й шоки воєнного часу поступово формується Національна система стійкості, під якою розуміється «комплекс цілеспрямованих дій, методів та механізмів взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, інститутів громадянського суспільства, які гарантують збереження безпеки і безперервності функціонування основних сфер життєдіяльності суспільства і держави до, під час і після настання кризової ситуації». Публічне управління процесами забезпечення національної стійкості на рівні територіальної громади потребує розроблення відповідних моделей і механізмів, імплементації інноваційних інструментів менеджменту.

Саме тому актуалізується завдання забезпечення резильєнтності (стійкості) територіальних громад адже в умовах війн, стихійних лих та техногенних катастроф саме резильєнтність є тією характеристикою, що важливо набуті, розвинути та сформувані в межах окремо взятої території (держави, регіону чи громади). Підсилення такої властивості територіальної громади разом із комплексом відповідних характеристик спроможності є невід'ємною складовою забезпечення національної системи стійкості.

Результати аналізування публікацій і міжнародних документів свідчать, з одного боку, про складність і багатовимірність процесів забезпечення резильєнтності територіальних громад, зокрема сільських, з іншого – про значні теоретичні й практичні напрацювання, що можуть бути успішно адаптовані до застосування в умовах сучасної України. Але можна констатувати, що потенціал упровадження міжнародно визнаних підходів і наявних в Україні кращих практик у цій сфері використовується не повною мірою.

Отже, актуальність вирішення наукового завдання дисертаційного дослідження зумовлена наявністю протиріччя між нагальною потребою забезпечення резильєнтності сільських територіальних громад в Україні в умовах воєнного стану та в повоєнний період, формування, перегляду та реалізації політик і громадських ініціатив, спрямованих на забезпечення відновлення та подальшого сталого розвитку територій, і недостатністю концептуального та методичного забезпечення цих процесів.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до стратегічної цілі 1 «Забезпечення ефективного планування регіонального розвитку» та стратегічної цілі 2 «Підвищення інституційної спроможності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та агенцій регіонального розвитку для ефективного забезпечення розвитку регіонів і територіальних громад» напряму 16 «Регіональний розвиток» Національної економічної стратегії на період до 2030 року, а також стратегічних ініціатив Національної ради з відновлення України від наслідків війни у межах реалізації низки тем науково-дослідних робіт кафедри державного управління і місцевого самоврядування «Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні» (2022-2024 рр., номер державної реєстрації 0122U002375); «Цифрова трансформація публічного управління» (2022-2024 рр., № державної реєстрації 0122U002236); «Інноваційні інструменти публічного управління процесами забезпечення національної стійкості на рівні територій і громад в умовах долаття гібридних загроз» (2025-2027 рр., № державної реєстрації 0125U001823). Внесок автора полягає в дослідженні наукових підходів, усталених практик та настанов міжнародних організацій щодо забезпечення резильєнтності територіальних громад, зокрема сільських, моделюванні процесів забезпечення національної стійкості на рівні територіальної громади в Україні, а також розробленні відповідних практичних рекомендацій органам публічного управління (є довідка про участь в НДР від 25.02.2026 № 12-22/03). Результати проведених досліджень опубліковані у вітчизняних наукових

фахових журналах та апробовані на науково-практичних конференціях, а також включені до відповідних звітів кафедри з виконання науково-дослідних робіт.

3. Мета і завдання дослідження

Метою дослідження є обґрунтування комплексу концептуальних положень щодо забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні, а також розроблення методико-технологічного забезпечення відповідних процесів та їх безупинного вдосконалення.

Для досягнення зазначеної мети в дисертації були визначені такі наукові *завдання*:

- схарактеризувати теоретичне підґрунтя дослідження процесів публічного управління у сфері забезпечення стійкості та резильєнтності територіальних громад;
- дослідити методологічні засади та кращі практики забезпечення резильєнтності сільських територіальних громад в Європейському Союзі;
- вивчити особливості публічного управління процесами забезпечення резильєнтності територіальних громад в Україні у воєнний період;
- сформуванати комплекс наукових положень щодо формування системи забезпечення національної стійкості на рівні територіальної громади в Україні;
- обґрунтувати механізм міжсекторної взаємодії стейкхолдерів у сфері забезпечення резильєнтності територіальної громади в Україні;
- запропонувати методичний підхід до оцінювання зрілості органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні;
- розробити рекомендації для органів публічного управління щодо розвитку професійної компетентності у сфері забезпечення резильєнтності територій і громад.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають під час публічного управління процесами забезпечення стійкості, резильєнтності та керованого розвитку територій і громад.

Предмет дослідження – процеси забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні.

4. Методи дослідження

У дисертації використані методи теоретичного й емпіричного дослідження, основними з яких є системний підхід, методи аналізу та синтезу, індукція й дедукція, порівняння, аналогія, абстрагування, узагальнення, моделювання, метод експертних оцінок.

Системний підхід є методологічною основою всієї дисертаційної роботи й використовується для вирішення більшості завдань дослідження. Методи індукція, порівняння, аналогії та абстрагування застосовані окремо або в комплексі під час визначення предмета дослідження, розкриття категорій у предметній сфері дослідження. За допомогою аналітичного методу здійснено відбір наукової інформації за темою дисертації; із застосуванням методу єдності історичного й логічного підходів досліджено основні етапи розвитку

підходів до забезпечення резильєнтності територіальних громад в Європейському Союзі та в Україні, формування системи національної стійкості, до забезпечення стійкості та резильєнтності територій і громад. Метод узагальнення використані у процесі дослідження і розробки концептуальних положень щодо визначення елементів системи забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні. Моделювання застосоване під час розроблення концептуальної моделі забезпечення національної стійкості на рівні територіальної громади в Україні, моделювання процесів забезпечення резильєнтності територіальної громади на основі міжнародних стандартів в умовах воєнного стану, а також формалізація підходів до формування моделі знань у сфері забезпечення резильєнтності територій і громад. Використання даних, які отримані у межах реалізації кількох міжнародних проєктів технічної допомоги, методом експертної оцінки надало можливість виявити ключові аспекти феномену резильєнтності територіальних громад в Україні під час повномасштабного вторгнення РФ.

5. Наукова новизна отриманих результатів

Наукова новизна одержаних результатів обумовлена тим, що в роботі обґрунтовано комплекс концептуальних положень щодо забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні, а також розроблено елементи методико-технологічного забезпечення відповідних процесів та їх безупинного вдосконалення. Основні результати, що характеризують

у перше:

– обґрунтовано комплекс наукових підходів, моделей і рекомендацій щодо їх практичного впровадження, застосування яких у системному поєднанні дозволяє органу місцевого самоврядування сільської територіальної громади у взаємодії зі стейкхолдерами місцевого розвитку та іншими суб'єктами системи національної стійкості забезпечувати резильєнтність на місцевому рівні, у наслідок чого підвищується спроможність територіальної громади протистояти зовнішнім загрозам, зберігаючи власну «ідентичність» та систему цінностей, відновлюватися після шоків, безупинно реалізовувати процеси надання базових публічних послуг, сприяти реалізації стратегічних пріоритетів керованого розвитку відповідної території.

удосконалено:

– понятійно-категоріальний апарат предметної сфери дослідження, а саме: сформульовано авторське (уточнене) визначення поняття «резильєнтність територіальної громади» як соціоекономічної системи базового рівня – здатність поглинати руйнівні впливи / травматичні події / шоки, зберігаючи структуру, ідентичність та спроможність реалізовувати основні функції та подальший керований розвиток задля життєзбереження й забезпечення благополуччя жителів громади;

– підхід до оцінювання зрілості територіальної громади у забезпеченні її резильєнтності на основі моделі, яка передбачає чотири рівні (ситуативний / Ad Hoc; початковий / Emerging; розширений / Enhanced; інтегрований / Integrated), через визначення структури моделі за критеріями, що відповідають

чотирьом чинникам спроможності до забезпечення резильєнтності (знання; невизначеності; взаємозалежність; легітимність); оцінювання у просторі вимірів «готовність–надійність–адаптивність»; формування комплексу підкритеріїв моделі на основі характерних ознак територіальної громади (населення; територія; муніципальне управління та врядування; фінансові та інші ресурси; захищеність інфраструктури; надання публічних послуг; довіра);

дістало подальшого розвитку:

– науковий підхід до забезпечення національної стійкості на рівні територіальної громади на основі концептуальної моделі, яка поєднує контур національного рівня (відтворює процес гарантування збереження безпеки і безперервності функціонування основних сфер життєдіяльності держави й суспільства через використання суб'єктами національної системи стійкості комплексу відповідних інструментів в умовах гібридних загроз і змін безпекового середовища) та локальний контур (демонструє базові складові механізму, що процесно пов'язує комплекс адаптивних можливостей з вимірами інституційної стійкості через розроблення стратегії готовності до наднормативних подій); внесок локальних контурів територіальних громад забезпечує формування національної стійкості і подальший сталий розвиток країни в цілому.

– концептуальні положення щодо моделювання процесів забезпечення резильєнтності територіальної громади на основі міжнародних стандартів в умовах воєнного стану задля подальшого формування, перегляду та реалізації політик і громадських ініціатив, спрямованих на забезпечення відновлення та подальшого сталого розвитку територій: процесна модель забезпечення резильєнтності територіальної громади формується на основі високорівневої моделі інтегрованої системи управління якістю за ISO 18091:2019 з урахуванням ключових доменів і вимірів стійкості рамкових моделей ICOR та визначеного вище комплексу міжнародних стандартів ISO під впливом контурів національного і локального рівнів, які визначені Концептуальною моделлю забезпечення національної стійкості на рівні територіальної громади; в структурі моделі передбачено поєднання за допомогою циклу PDCA контуру безупинного вдосконалення результатів досягнення цілей стратегічного рівня із контуром процесного (тактичного) рівня;

– обґрунтування механізму міжсекторної взаємодії у сфері забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні через визначення й опис: результатних (Output), процесних (Process) і структурних (Input) елементів механізму; їх внеску у забезпечення резильєнтності територіальної громади; релевантних інструментів забезпечення результативності процесів публічного управління та керованого місцевого розвитку;

– формалізація підходів до формування моделі знань у сфері забезпечення резильєнтності територій і громад: структура, зміст та наповнення доменів розвитку професійної компетентності для поступового сходження за рівнями зрілості органу місцевого самоврядування у сфері резильєнтності територіальної громади.

6. Практичне значення одержаних результатів

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що основні концептуальні та практичні положення доведені до рівня практичних рекомендацій і можуть бути використані в процесі розроблення та реалізації заходів щодо забезпечення резильєнтності сільських територіальних громад в Україні.

Висновки та рекомендації наукового дослідження використані у діяльності:

– КП «Інститут розвитку міста Кривий Ріг» під час розроблення агломераційної моделі місто-сільська громада (довідка про впровадження від 25.03.2026 № 1472);

– Інституту державного управління Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» під час вдосконалення навчально-методичного забезпечення дисциплін освітніх програм, що реалізовувалися в інституті (довідка про впровадження від 25.02.2026 № 12-22/04).

7. Особистий внесок здобувача

Дисертація Борисенка В. Ю. є самостійно виконаним, належним чином науково-обґрунтованим та завершеним науковим дослідженням. Усі наукові результати, викладені у роботі, отримані автором особисто й здобули апробацію та відображення в опублікованих працях. У дисертації не використовуються ідеї і розробки, що належать співавторам. Внесок автора в опубліковані у співавторстві 3 наукових статті та 5 тез доповідей конкретизовано у списку публікацій.

8. Апробація результатів дисертації

Основні результати дисертаційного дослідження, висновки і рекомендації було оприлюднено та обговорено на науково-комунікативних заходах: «Сталий розвиток України в умовах глобалізації та Європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність. ФЕНІКС-2022» (Харків, 2022); «Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України» (Дніпро, 2022), «Наукова весна» (Дніпро, 2023, 2024); «Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні» (Дніпро, 2023); «Міжнародний форум: безпечна, комфортна та спроможна територіальна громада» (Дніпро, 2023, 2024), «Сучасні виклики для державної служби: інформаційно-комунікативний аспект» (Київ, 2024); Публічне управління в Україні: історичний досвід та перспективи розвитку (Київ, 2025); Національна стійкість (резилієнтність) як ключовий елемент національної безпеки: архітектура, виклики та шляхи посилення» (Івано-Франківськ, 2025).

9. Структура та обсяг дисертації

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списків використаних джерел, додатків. Загальний обсяг дисертації становить 235 сторінок, з них 195 – основний текст, 17 таблиць, 10 рисунків, 2 додатки, список використаних джерел становить 247 найменування, з них 127 – іноземною мовою.

10. Публікації.

Основні наукові результати дисертаційної роботи опубліковані в 14 наукових працях, із них: 4 статті у наукових фахових виданнях України (з них 3 – у співавторстві), 10 тез доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій (з них 5 – у співавторстві).

Статті у наукових фахових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України

1. Маматова, Т., & Борисенко, В. (2023). Теоретичне підґрунтя дослідження процесів публічного управління у сфері забезпечення резильєнтності територіальних громад в Україні. *Публічне управління та місцеве самоврядування*, 2, 67–73, doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2023-2-9>.

Особистий внесок: уточнено положення, щодо технічних підходів до резильєнтності, як головного стратегічного імперативу для складних адаптивних систем та визначено особливості фундаментальних основ резильєнтності громади.

2. Борисенко, В., & Борисенко, Ю. (2025). Публічне управління процесами забезпечення національної стійкості на рівні територіальної громади: загальні підходи, принципи та інноваційні інструменти. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*, (2), 46-52. doi: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2025.2.7>.

Особистий внесок: запропоновано комплекс базових принципів та концептуальну модель забезпечення національної стійкості на рівні територіальної громади.

3. Борисенко, В. (2025). Підхід до оцінювання зрілості системи забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади. *Публічне управління та місцеве самоврядування*, (4), 20-26, doi: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2025-4-3>.

4. Борисенко, В., & Маматова, Т. (2026). Моделювання процесів забезпечення резильєнтності територіальної громади на основі міжнародних стандартів, *Національні інтереси України*, (1), 1227-1239. [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-1\(18\)-1227-1239](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2026-1(18)-1227-1239).

Особистий внесок: обґрунтовано концептуальні положення щодо моделювання процесів забезпечення резильєнтності територіальної громади на основі міжнародних стандартів в умовах воєнного стану.

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

5. Борисенко, В. Ю. (2022). Резильєнтність територіальної громади: визначення та підходи щодо забезпечення. В *Матеріалах міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародні економічні відносини. Сталий розвиток України в умовах глобалізації та Європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність. ФЕНІКС-2022»* (с. 147-149). Харків, Україна. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/konf/Збірник_тез_ФЕНІКС-2022.pdf.

6. Маматова, Т., Чикаренко І. & Борисенко В. (2022). Підходи до відновлення та забезпечення резильєнтності (стійкості) сільських територій в Європейському Союзі. В *Матеріалах XIX науково-практичної конференції «Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України»* (с. 16-18). Дніпро, Україна. URL: https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/konf/Material_conference_16_06_2022.pdf

Особистий внесок: визначено особливості підходу ЄС щодо обґрунтування спроможності громад до резильєнтності у межах «нечіткої концепції резильєнтності» (fuzzy concept of resilience).

7. Борисенко, В. Ю. (2023). Актуальність забезпечення резильєнтності сільських територіальних громад в Україні. В *Матеріалах XIII міжнародної науково-технічної конференції аспірантів та молодих вчених «Наукова весна» (секція 17 – Публічне управління та адміністрування), м. Дніпро, 1–3 березня 2023 р.* (с. 296-297). Дніпро, Україна. URL: https://rmv.nmu.org.ua/ua/arkhiv-zbirok-konferentsiy/naukova-vesna-2023/Scientific_Spring_2023.pdf

8. Борисенко, Ю. & Борисенко, В. (2023). Розвиток професійної компетентності посадових осіб місцевого самоврядування як фактор забезпечення резильєнтності (стійкості) територіальних громад в Україні. В *Матеріалах науково-практичної конференції за міжнародною участю «Забезпечення стійкості, ревіталізації та розвитку територій і громад в Україні», м. Дніпро, 4 травня 2023 р.* (с. 50-53). Дніпро, Україна. URL: <https://palsg.nmu.org.ua/ua/Sci/konf/ConfDUMS-040523-270623.pdf>.

Особистий внесок: визначено особливості розвитку професійної компетентності посадових осіб місцевого самоврядування, у сфері забезпечення резильєнтності територій і громад.

9. Борисенко, В. Ю. (2023). Потенціал упровадження вимог і настанов міжнародних стандартів ISO у сфері забезпечення резильєнтності та сталого розвитку територій і громад. В *Матеріалах науково-практичної конференції «Міжнародний форум: безпечна, комфортна та спроможна територіальна громада», м. Дніпро, 11-13 жовтня 2023 р.* (с. 241-243). Дніпро, Україна. URL: <https://science.nmu.org.ua/ua/conferences/Forum/Zbirnyk.pdf>

10. Борисенко, В. Ю. (2024). Сучасні підходи до визначення категорії «резильєнтність» / «стійкість» територіальної громади. В *Матеріалах XIII міжнародної науково-технічної конференції аспірантів та молодих вчених «Наукова весна» (секція 17 – Публічне управління та адміністрування), м. Дніпро, 27–29 березня 2024 р.* (с. 272-273). Дніпро, Україна. URL:

https://rmv.nmu.org.ua/ua/arkhiv-zbirok-konferentsiy/naukova-vesna-2024/Scientific_Spring_2024.pdf

11. Борисенко, В. (2024). Міжсекторна взаємодія на основі моделі резильєнтності громади: світові практики та преспективи впровадження в Україні. *Сучасні виклики для державної служби: інформаційно-комунікативний аспект : матеріали міжнародного круглого столу*, м. Київ, 20 червня 2024 р. (с. 30-31). Київ, Україна. URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/osn/2/news/2120/files/252be71b-8e9c-4eaf-8a72-dea2f4895774.pdf>

12. Борисенко, Ю. В. & Борисенко, В. Ю. (2024). Аспекти спроможності територіальних громад у забезпеченні розвитку національної системи стійкості. В *Матеріалах науково-практичної конференції «II Міжнародний форум: безпечна, комфортна та спроможна територіальна громада»*, м. Дніпро, 11-13 жовтня 2024 р. (с. 186-188). Дніпро, Україна. URL: <https://science.nmu.org.ua/ua/conferences/Forum/Zbirnyk2024.pdf>.

Особистий внесок: визначено комплекс міжнародних стандартів ISO та ключових аспектів зазначених стандартів, що впливають на резильєнтність територіальної громади.

13. Борисенко, Ю. В., & Борисенко, В. Ю. (2025). Резильєнтність територіальної громади: підходи до визначення чинників спроможності. В *Матеріалах всеукраїнської науково-практичної конференції «Публічне управління в Україні: історичний досвід та перспективи розвитку»*, м. Київ, 18 лютого 2025 р. (с. 335-336). Київ, Україна. URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/osn/2/news/2166/files/a002efe4-576d-4b0b-bef1-0df7379b2e0d.pdf>.

Особистий внесок: виокремлено «чинниками спроможності», які мають бути враховані під час управління резильєнтністю територіальної громади: знання; невизначеності; взаємозалежність; легітимність.

14. Борисенко, В. Ю., & Борисенко, Ю. В. (2025). Державно-приватне та міжнародне партнерство як фактор забезпеченням резильєнтності територіальної громади. В *Матеріалах міжнародної науково-практичної конференції «Національна стійкість (резилієнтність) як ключовий елемент національної безпеки: архітектура, виклики та шляхи посилення»*, м. Івано-Франківськ, 27 листопада 2025 р. (с.743-747). Івано-Франківськ, Україна. URL: https://nung.edu.ua/sites/default/files/2025-12/Збірник_тез_ІФНТУНГ_2025.pdf.

Особистий внесок: визначено особливості схарактеризовано базові принцип реалізації механізму міжсекторальної взаємодії у системі публічного управління процесами забезпечення національної стійкості на рівні територіальної громади.

10. Оцінка мови та стилю дисертації

Матеріали дисертації викладено українською мовою, послідовно, у формально-логічний спосіб, з дотриманням наукового стилю викладення. Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам позитивна. Анотація відображає основний зміст та результати дослідження. Робота має належну візуалізацію, містить аналітичні матеріали, коректну статистичну інформацію.

За результатами обговорення результатів дисертаційного дослідження здобувача кафедри державного управління і місцевого самоврядування НТУ «Дніпровська політехніка» Борисенка В. Ю.:

УХВАЛИЛИ:

Констатувати, що робота є самостійним, завершеним науковим дослідженням, яке за своєю актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, наукової та практичної цінності здобутих результатів відповідає галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» та спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», вимогам нової редакції Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів» (зі змінами) та вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами).

Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації *Борисенка Владислава Юрійовича* на тему: «*Забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні*».

Рекомендувати дисертаційну роботу *Борисенка Владислава Юрійовича* на тему: «*Забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні*» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Рекомендувати призначити головою спеціалізованої вченої ради:

– **Липовську Наталію Анатоліївну**, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Рекомендувати призначити рецензентами по захисту дисертації Борисенка В. Ю.:

– **Баштанник Оксану Віталіївну**, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри історії та політичної теорії Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;

– **Кравцова Олега Валентиновича**, доктора наук з державного управління, доцента, доцента кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Рекомендувати призначити офіційними опонентами по захисту дисертації Борисенка В. Ю.:

– **Куца Юрія Олексійовича**, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри публічного управління та державної служби Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

– **Муцько Анну Юріївну**, кандидата наук з державного управління, доцента, доцента кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування Дніпровського державного аграрно-економічного університету (м. Дніпро).

Результати голосування щодо рекомендації дисертації *Борисенка Владислава Юрійовича* на тему: «*Забезпечення резильєнтності сільської територіальної громади в Україні*» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» присутніх на засіданні:

за – 12 осіб, проти – немає, утрималися – немає.

Головуюча на засіданні:

професор кафедри державного управління
і місцевого самоврядування,
д. держ. упр., професор

Н.А. Липовська

Секретар засідання:

професор кафедри державного управління
і місцевого самоврядування,
д. держ. упр., професор

Н.Г. Сорокіна